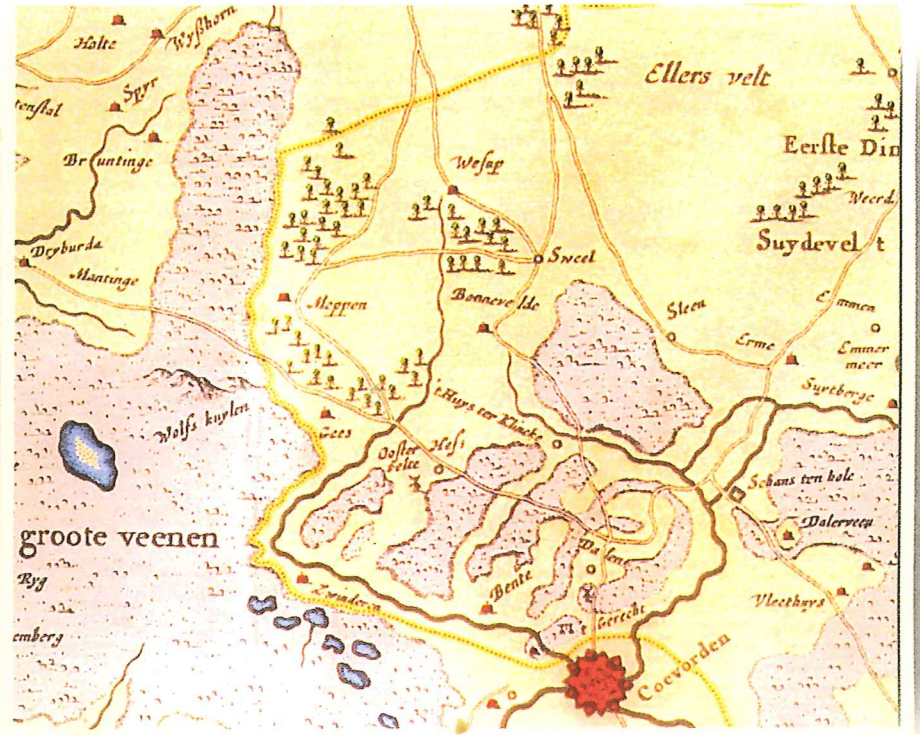

OET 'T CARSPDEL

SWEEL

Oet 't Carspel Sweel

Bestuur:	Voorzitter	K.Bos
	Secretaris	L.A.Janssen - Stuurman
	Penningmeester	H.Mulder
	Bestuurslid	F.Kuipers
	Bestuurslid	J.Kuipers - Nijmeijer
	Bestuurslid	J.Warmolts
Waogmeester :		H.Suk
Lidmaatschap:		Opgave bij:
f 25,00 per jaar.		Mevr.L. A.Janssen - Stuurman
gezinslid: f.12,50 per jaar.		Veendijk 27, 7852 TE Wezup
donateur f 10,00 per jaar.		Tel.: 0591 - 372290

Inhoud

Van de bestuurstaafel	blz. 3
Mien Drenthe	blz. 4
De Brink van Benneveld	blz. 5
De ijzeren koe	blz. 5
Oet het kasboek van timmerman H.Oldenweeningh.	blz. 6
Oet de aolde duus. De rooie koe van Derk van Strik.	blz. 8
Oet 't archief. Misdaad en straf in het midden van de 16e eeuw.	blz. 9
Wel woonden daar? De Wheem 8.	blz. 13
Op de bakfiets deur Zweel.	blz. 19

Van de bestuurstaafel.

Voor u ligt de eerste uitgave van onze periodiek, die enkele malen per jaar zal worden uitgebracht. In ons steeds groeiend archief zit veel waardevol materiaal, dat wij graag onder uw aandacht willen brengen. Dit jaar wordt door het bestuur als een proefjaar beschouwd. Mocht het zo zijn, dat het blad door de leden wordt gewaardeerd en dat het aantal leden ook mede door de uitgave van deze periodiek zou toenemen, dan zal deze uitgave ook in de komende jaren worden voortgezet.

De H.V.Z.is in historische zin de erfgenaam van de voormalige gemeente Zweeloo en in die zin een blijvend oriëntatiepunt voor alle inwoners van het "Carspel Zweel". De gemeente heeft ons daartoe ook een speciaal archief nagelaten. Naast het beheren van onze archieven, het bestuderen hiervan en ook het onderzoek in andere archieven, voorzover deze zoektochten te maken hebben met Zweel, houden we ons ook bezig met actuele zaken als fotografie, krantenberichten en nieuw ontvangen materialen. We beantwoorden vragen van leden en niet-leden, van oude en nieuwe inwoners. Om deze taken goed te kunnen vervullen is er een krachtige organisatie nodig met een groot draagvlak. Eind 1997 kregen alle inwoners van de zes dorpen in de gemeente Zweeloo het boekwerk "Zweel blef Zweel" in de bus. Op de achterkant van deze uitgave ter gelegenheid van de opheffing van onze gemeente, stond: "Het boek is uit, maar Zweel blef...!!" Dat laatste gaat echter niet vanzelf.

Willen we het specifieke van Zweel behouden en ook voor de toekomst verantwoord gestalte geven, dan moet daaraan gewerkt worden. We denken dat de geschiedenis van Zweel, het karakteristieke van de bebouwing, de omgang tussen de mensen en bepaalde gebeurtenissen, het waard zijn om vastgelegd te worden en van belang zijn voor zowel oude als nieuwe inwoners.

Wij hopen hierbij op voldoende steun van de inwoners van alle zes dorpen "Volk, ij kunt oes het beste steunen deur lid te worden van de Historische Vereniging.

Ik zul 't mar doen. "

"Mien Drenthe"

We beginnen deze periodiek met een lied dat we vonden in ons archief: "Mien Drenthe".

Het is geschreven in 1896 door Jan Uilenberg en is in 1898 uitgegeven bij de drukkerij Bert Bakker te Amsterdam., in de bundel "Een alleen". Het lied "Mien Drenthe" moet ook in Zweeloo veel gezongen zijn, ondanks dat over de schrijver het een en ander te doen is geweest. Veel schoolkinderen bijvoorbeeld, hebben het uit volle borst gezongen bij de kroning van prinses Wilhelmina in 1898. De zoon van Jan, Justinus Uilenberg, heeft het lied in de jaren dertig vertaald in het Nederlands

Ik heb oe lief, mien eig'n laandtien, mien olde Drenthelaand.
'k hol van de eenvoud in oen schoonheid, 'k heb oe mien hart verpaand

Mien taoke valt mie licht, want steeds blieft an mien zied
De geest van 't psde Drenthe; daorum vergeet 'k oe niet.

Heur nog heldre schaopenklokkies, bie't zinken van de zun.
As schaopies keerd'n vaan de heide; as moeke veur oes zung
© kon 'k nog ienmaol heuren, dat lied in schemeruur
En vaoders mooi verhaostien, bie 't vrolijk knappend vuur.

Zie oen brink mit stoere ieken, waor ik mien makkers vond.
Waor ik mien twiegen mantie vulde mit ekkels glad en rond.
Daor bie die olde linden, kwam 'k mit mien vrienden saom.
Zo menig vriend ging henen; de schors bewaort ziem naam.

De roege boswal sangsoen velties, war mien suilekkerlaand
Die gaf mie lekkre zoete brummels, oet milde gulle haand,
Daor gaorde ik de braandstof veur 't oft en heilig vuur
As sentes aodem wekte, oen sluimrende natuur.

Waor nog de held're koelse veenplas, oen vredig stroompie voedt:
Daor in dat wiede broene heiplak waor wilp en korhoen broedt;
Daor koelde ik mien spieren op 't nat vaan 't zuuvre welf
Daor heb ik seren zwieren op scheuvels blaank en snel.

Die beelden uut dat gries verleden, bin 'k nooit weer kwiet eraakt.
Bi'j al de stried, die 'k hebbe streden, hebt zie mi'j staark emaoekt.
Daorum van haarte dankbaor, zing'k oe mien schoonste lied.
Mien eig'n olde Drenthe, vergeten kan'k oe niet!

Drents Volkslied J. Uilenberg

De Brink van Benneveld.

De ijzeren koe.

Bekend in de literatuur uit de negentiende eeuw zijn onze zgn. dominee-dichters. Minder bekend echter, maar wellicht veel groter in aantal zijn de dominee-boeren. Want in vroeger tijd ging het de dominees niet altijd naar den vleze.

Een ijzeren koe, dat zal wel een vreemd beest geweest zijn geweest, zul je denken. Eigenlijk is het helemaal geen koe, maar een som geld. Jaren terug verdiende de dominee nog een dusdanig laag loon, dat hij er niet van rond kon komen. Gewoonlijk kreeg hij dan het recht op de opbrengst van enkele kerkengoederen; enkele akkers en wat weiland. Hij was dus boer met de boeren in het dorp en voor de werkzaamheden op zijn land hield hij gewoonlijk een knecht. Vaak was de dominee niet voldoende draagkrachtig om zelf een koe aan te schaffen. Hiertoe kreeg hij van de kerkvoogdij een bepaalde bedrag ter hand gesteld, wat de ijzeren koe genoemd werd. Echter gold wel het beding, dat de dominee bij zijn vertrek het ontvangen geldbedrag weer ter beschikking moest stellen aan de kerkvoogdij. Dit zal dit wel betekend hebben, dat hij de koe moest verkopen.

Oet het kasboek van H. Oldenweeningh.

6

1829 C. voor Harm Eysing van Dordrecht	
Den 25 maart een ratberinght	
Den 30 September een rat Lapt	4
1830 voor Harm Eysing van Dordrecht	
Den 22 Januarij een stel en buktong en buigplank	
en een Schaamel met rongen	ps 6
Den 23 dato een stgter stel en stgter kier	ps 6
Den 26 den een stgter Schaamel met rongen	
een diksel en een Laankwagen	50
Den 22 maart een nieuw Rijsel	2
Den 29 April Eefvender	6
Den 24 meij een Rat beringht	18
Den 4 November een diksel maakt	3
Den 20 dato een Toer	2
Den 20 dato een Stoor en een Klod	8
Den 20 d'ramfen een deg een man	6
1830 den 27 Februarij met Harm Eysing van Dordrecht afgevecht en balkean den 24 februarij H. Oldenweeningh	

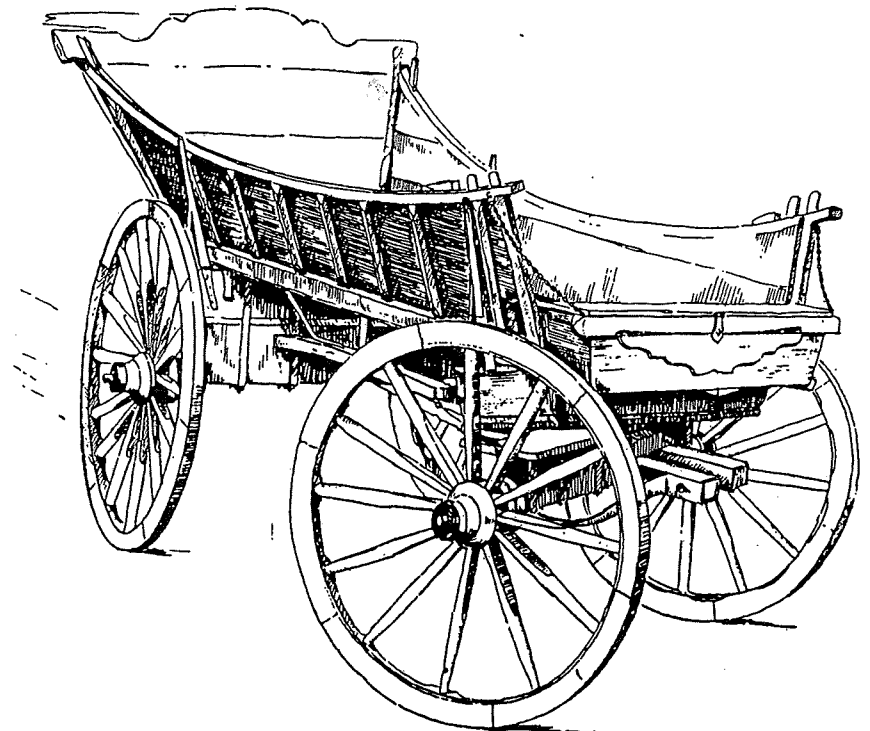
Harm Eysing moet in de winter van 1829 wel vreselijke pech hebben gehad met zijn wagen getuige de rekening van de plaatselijke smid. Want er was nog al wat mis met zijn korre. Tegenwoordig zouden we zeggen: "Harm had maar beter een nieuwe wagen kunnen laten maken....."

Verklaring van enkele woorden:

lapt	hersteld
stel	onderdeel van een wagen waarin de assen zitten.
buktong	ongetwijfeld bedoelde de timmerman bluktong.

7

bluktong	gaffelvormig stuk hout van het voorstel van de wagen, tussen de lippen waarvan de dissel was bevestigd.
schamel	draagbare draaibalk van boerenwagen.
rong	opstaande ijzeren steunen in de schamel, als steun voor ladders en zijhekken op de wagen.
agterstel	achterste onderstel van boerenwagen.
agterkier	onderstel tussen de schamels; gestrampeld stuk hout, dat het achterstel van een wagen door middel van de laankwegen , de hond en de bluktong met het voorstel verbindt.
diksel	disselboom (ook voor verbindingen tussen 2 wagens)
laankwagen	middenstuk dat voor- en achterstel verbindt om de wagen 3 tot 4 meter langer te maken voor grotere vrachten en boomstammen.
rinsel	deel waar de wagen op draait (is van ijzer)
eefvender	trekhout voor 2 of 3 paarden.
stooft	stroof.
klos	houten driehoekje aan diksel waarmee het paard de wagen kan tegenhouden.

De boerenwagen

Oet de aolde duus.

De rooie koe van Derk van Strik

De rooie koe van Dirk van Strik,
Die stunt op alle dagen.
't Dier har gien rust, gien ogenblik,
't Dee niks dan kreunen, klagen.
Mar 's aovends tegen beddegaons-
tied
Kreeg zij 't nog meer benauwd;
Um zoo de nacht mit in te gaon,
Dat was niet meer vertrouwd.

Mar Derk, dat was een slaopkop,
Die har gien schik an waken;
Die gaf zien nachtrust niet gauw op,
Daor mus ie hum niet an raken.
En toen zien vrouwe hum dan vreug
Hoe 't met de rooie was.
Toen zee hij: Trientien, wees gerust,
De koe hef nog gien last.

Mar toen de aandere morgen Derk
De stal weer in kwamp steven,
En hij achter de rooie kwamp,
Toen schruk hij toch wel even.
De koe die was zien kalf al kwiet,
't Lag achter heur in de mes,
Mar het was dood, en 't was ook nog
Een veerskalf met een bles.

Toen Trientien even later kwamp,
Was Derk arg te betreuren,
Wat mus hij toen wat heuren.
Bin ie een kerel, zee zie toen
Die acht gef op zien vee.
Veurtaan zal ik wel kieken of
Zij kalven mut, ja of nee.

En as er nou bij Derk van Strik
Een koe stiet op heur leste,
Schouwt Trientien 't ieder ogenblik,

Dat kan zij as de beste.
En as zij 't zakien niet vertrouwt,
Dan waakt Derk bij de koe,
En Trientien, die op bedde lig,
Rop dan nog af en toe.

Refrein na ieder couplet:
Derkien, Derkien,
Geef toch goed acht op oen roodbonte
koe.
Derkien, Derkien,
Dat beessien, dat is er an toe.

Tekst J. G. Duiven

Oet 't archief.

Misdaad en straf in het midden van de zestiende eeuw.

Zolang de mens op aarde is, bestaat er misdaad. Kennelijk is het moeilijk om het rechte pad te houden. Sla de krant er maar op na.

Waar misdaad is, is in veel gevallen ook straf. Dat is nu zo en dat was vroeger niet anders. Om iets over de misdaad en straffen van vroeger te welen te komen, kunnen we geen krant opslaan, of naar de rijdende rechter kijken. Wel heeft ieder er zo zijn eigen gedachten over.

En over de rechtsgang, en zeker die van vroeger, heeft men veelal niet zo'n hoge pet op.

Recht

Toch sprak men in het midden van de vorige eeuw wel degelijk recht. Zo goed en zo kwaad als dat destijds ging.

Het Landrecht van 1447

De rechtspraak van "capitale delicten" was toen gebaseerd op het landrecht van 1447. Onder capitale delicten werd verstaan:

- doodslag begaan met verbreking van een door handslag bevestigde vrede-
- diefstal
- moordbrand
- verkrachting en moord

De gang van zaken.

De burens uit het dingspel waar het misdrijf was gepleegd, oordeelden over de verdachte. Als zij de verdachte "verthugen schuldich toe wesen", dan werd hij op transport gesteld naar Coevorden.

En vervolgens kwam de drost in actie.

De drost moest een bekentenis zien af te afdwingen voordat de beul tot executie kon overgaan.

Onze drost sprong dan ook bepaald niet zachtzinnig met zijn klanten om.

Sommige verdachten belandden wel drie maal op de pijnbank.

Was de bekentenis van de verdachte eenmaal afgedwongen, dan kwam de scherprechter in het geweer, om "het vonnis te volbrengen en effectueren".

De scherprechters hadden verschillende middelen om het vonnis te voltrekken.

Sommige misdadigers werden opgehangen.

Vrouwen bij voorkeur niet, want het publiek zou eens onder de rokken kunnen kijken...

Anderen stierven een gruwelijke dood

In 1564 had een vijftal mannen zich schuldig gemaakt aan diefstal, terwijl twee van hen een meisje hadden verkracht.

Nadat zij gepijnigd waren, werden zij "elcx met ballen in der munt" geworpd. Daarna werd hen de borst opengereten en werden zij verbrand.

Ja, ja het strafrecht was rauw.

Een duur grapje.

De loop van het recht was een kostbare aangelegenheid. Zo noteren wij uitgaven van een goudgulden vanggeld per misdadiger, vervoerskosten van de plek van de misdaad naar Coevorden en terug, kosten van voeding tijdens de preventieve hech tennis, vergoeding aan de scherprechter en zijn helper voor pijniging en executie plus reiskosten, verder ontving de smid van Coevorden geld voor "kettene ende yserwerk", voor "crammen ende hamer", voor "choorden ende touwen omme te pynig hen. ende te hangen", ook stonden op rekening de aankoop van "buscruyts en kosten die het timmeren van een galg met zich mee bracht en wij noteren verder uitgaven voor haken en pinnen om de hoofden op te zetten.

Ook de pastoor kreeg een beloning om de biecht van de veroordeelde af te nemen. En ook de aanwezige autoriteiten bij "de pijnlijke examinatie", als de schulten en de burgemeester van Coevorden, kwamen niet voor niks...

De drost was natuurlijk niet zo gek om de onkosten uit eigen zak te betalen. Hij declareerde de kosten keurig bij de Generaliteit in Den Haag.

De drosten, wie waren zij?

Reynold van Burmannia was doctor in de rechten. Na zijn promotie bekleedde hij een vooraanstaande rol in de Friese samenleving. Hij was o.a. grietman van Leeuwarderadeel.

Maar wat misschien nog belangrijker was, hij had een goede relatie met Karel V, die nog maar net Friesland had onderworpen aan zijn gezag. Misschien heeft zijn vriendschap met de Heer der Nederlanden een rol gespeeld bij de benoeming tot drost. Reynold was er zeer op bedacht, dat hij zijn baten niet misliep... En hij was zeker niet wars van enig machtsvertoon.

Hij hield wel acht of negen paarden omme in den landen te rijden unde die justicie voor te staen.

Engelbert van Ensse was een telg uit een vooraanstaand Overijssels geslacht, was rentmeester van Salland en lid van het College van Cantzlaer en Raden van Overijssel.

Wellicht had hij enige juridische scholing genoten. Engelbert liet zich minder voorstaan op zijn autoriteit dan zijn voorganger. Hij was bereid te luisteren naar de raad van anderen.

Wij bijna-eeuwentwintigste-eeuwers, kijken een beetje met een scheef hoofd naar de rechtsgang zo rond 1560. Immers wat moeten wij ons voorstellen van het landrecht van 1477 en welke waarde moeten wij hechten aan bekentenissen verkregen op de pijnbank en hoe eerlijk is een proces waar geen ruimte was voor een advocaat en hoeveel tijd wilde de drost die meer, en wellicht belangrijkere zaken te doen had, aan rechtszaken besteden?

Al die vragen zijn niet helemaal eerlijk, want we moeten niet vergeten, dat de mensen 4 eeuwen geleden, waarin wraak en vergelding een belangrijke rol speelden een heel andere opvatting van de rechtsorde hadden.

Onze drosten die over leven en dood beschikten, deden het nog niet zo slecht. Menig maal lieten zij gratie voor rigeur van rechte gelden, als er sprake was van verzachtende omstandigheden.

Van beiden kan gezegd worden, dat zij hun verantwoordelijkheid kenden in misdrijven. Er waren destijds immers nogal wat misdrijven waarop de doodstraf stond.

Een voorbeeld.

Aan Tallen Henrick werd in 1652 ten laste gelegd, dat hij "mouwen ende kappen mit silveren haecken ende knoopen" had gestolen, die eigendom waren van Albert Peeck te Zweeloo.

De smiecht zou deze waardevolle spullen helemaal in Groningen hebben verkocht. Vanzelfsprekend ontkende Tallen in alle toonaarden en beweerde dat de beschuldiging was gebaseerd op valse inlichtingen. De informatie kwam namelijk uit de hoerenbuurt en daar moest men dus geen waarde aan hechten..... Tallen zei het zo: "...dat het lichte vrouwen weeren, die men in soedane saecken geen gelove behoort te geven". De drost vertrouwde het zaakje niet en stuurde de schepen van Coevorden, Johan de Kock, naar Groningen, om de getuigen opnieuw te horen. Hij kreeg er wellicht een warm onthaal bij de vrouwtjes van plezier, maar verder kwam hij van een koude kermis thuis, want de reis leverde geen extra informatie op die de drost kon overtuigen van de schuld van Tallen.

Engelbert van Ensse was met het zaakje verlegen en vroeg het College van Cantzlaer

en Raden van Overijssel om advies. Die oordeelde dat de getuigenverklaringen onvoldoende waren om de verdachte op de pijnbank te leggen. Toen ook uit Friesland een

negatief advies kwam moest Engelbert, Tallen Henrick wel in vrijheid stellen.

Hij had evenwel 81 dagen in de gevangenis van Coevorden doorgebracht...

Hoe misdadig waren de Drenten?

Tussen 1539 en 1567 werden 44 mensen beschuldigd van een halsmisdrijf. In tegenstelling tot de rest van ons land was dit een laag aantal. Slechts twee mensen kwamen uit Drenthe, 24 personen waren afkomstig buiten Drenthe en van 18 personen is de herkomst niet te achterhalen.

De meeste overtredingen werden met een geldboete of verbanning bestraft.

Een gevangenisstraf zat er in Drenthe niet in, aangezien er geen gevangenis was. De cel in Coevorden werd gebruikt voor beschuldigten, in afwachting van hun proces. De eerste gevangenis in Drenthe was pas in 1609 gereed, in het voormalige klooster Maria ten Kampe te Assen.

Maar goed, toch 44 mensen die beticht werden van een capitaal misdrijf.

27 werden ter dood veroordeeld, 1 tot een lijfstraf, 10 werden verbannen en 4 werden vrijgelaten of vrijgesproken.

Onder die 44 waren in elk geval twee provinciegenoten: Derk van Emmen en Conrad Hoyer uit Coevorden. Beiden werden beschuldigd van moordbranden en dieve-

rij.

Derk werd drie maal op de pijnbank gelegd en vervolgens ter dood veroordeeld. Tot een executie is het niet gekomen, aangezien Derk eerder doodging. Het lijkt onwaarschijnlijk dat hij een natuurlijke dood stierf.....
Conrard Hoyer was wel de klos: hij werd geradbraakt.

Drenthe in het midden van de zestiende eeuw.

De criminelen waren veelal personen die in armoedige omstandigheden verkeerden en die door bedelen en vagebonden de kost bijeen probeerden te garen.
Maar, dan vraag je je af wat hadden die sloebers toch in het armoedige Drenthe met zijn onafzienbare heidevelden en moerassen te zoeken?
(Drenthe telde ongeveer 20000 inwoners)
Misschien waren zij op doortocht naar het meer welvarende Groningen. Wellicht waren de negen verdachten uit Noord - en West-Duitsland op weg naar de rijkdommen in Holland.
Beroepsbedelaars uit die tijd wisten wel waar de honingpotten stonden, net zo goed als ze wisten waar het vervolgingsbeleid hun de beste kansen bood!
De Drentse overheid onderkende reeds vroeg dat "vremdbt geselle, die ghene maghe in den lande hadden", een criminele klasse vormden en dat zij een gevaar vormden voor de veiligheid.
Het was de Drentse bevolking dan ook verboden bedelaars te huisvesten of te helpen. Een uitzondering mocht worden gemaakt voor de "rechte armen wonhafflich in den lande van Drenthe, die bidden voer guede luede doeren". (= die eerlijk aan de deur bedelen.)
Er trokken destijds ook personen door Drenthe, die in hun onderhoud voorzagen met de verkoop van allerlei snuisterijen en wondergeneesmiddelen
Al deze kruimelactiviteiten waren maar al te vaak een dekmantel voor onoirbare praktijken. Veel van deze rondtrekkende gezellen schrokken niet terug voor het plegen van zware misdrijven.

(Bron: Misdaad en straf in het midden van de zestiende eeuw in Drenthe, L.H. van Schelt en H.M.Luning.)

Boerderijnaam: "Weminghe", de verklaring hiervoor is, dat Wheme de oude benaming

Wel woonden daar ?

In "Oet 't Carspel Sweel" willen wij ook de resultaten bekend maken van de werkgroep "boerderijen". Deze groep is al vrij snel na de oprichting van de H.V. gestart met het uitzoeken van de bewoning van de boerderijen, huizen en erven in de dorpen van de voormalige gem. Zweeloo. Van sommige boerderijen/erven is dit onderzoek nu afgerond. Het is een vrij intensief speurwerk, want van sommige erven is de bewoning na te gaan tot in het begin van 1600. We leggen hierbij de nadruk op erven, want het is niet altijd met zekerheid te zeggen, of de oude boerderij die er nu staat, ook 400 jaar geleden exact op dezelfde plaats stond, ook al staat er ergens in de boerderij een jaartal, die dit zou doen vermoeden.
Soms is er een verplaatsing van de boerderij geweest door b.v. brand of afbraak, maar is de boerderij toch op hetzelfde erf wel weer herbouwd, waarbij dan bijna altijd de gebinten en andere materiaal zoveel mogelijk weer hergebruikt zijn.
De reden van verplaatsing kan o.a. geweest zijn dat de betreffende boerderij, in een nat jaargetijde in vroeger eeuwen last had van hoog water, of dat de boerderij verplaatst werd om een meer gunstige ligging aan b.v. een weg te verkrijgen. In sommige gevallen werd door vererving een gedeelte van een boerderij verplaatst, of werd door de familie een tweede boerderij op hetzelfde erf bijgebouwd.
Een voorbeeld hiervan vinden we in Wezup, waar op het uit de vijftiende eeuw daterende erf Oldenweeninge in latere jaren een boerderij is bijgebouwd onde de naam Nijenweeninge. Het onderzoek is nog steeds in volle gang.
De werkgroep beleeft veel plezier aan het speurwerk en voor geïnteresseerden en voor wellicht de huidige bewoners zal het interessant zijn wie er allemaal op het oude erf hebben gewoond.
De boerderijen/erven die we hopen te behandelen zullen veelal door de H.V. genoemd worden met een zgn. boerderijnaam.
In sommige gevallen voerde de betreffende boerderij in vroegere tijden deze naam, in andere gevallen zal de naam door de H.V. ontleend worden aan een bepaalde arbeid of bepaald beroep dat daar werd uitgeoefend, of naar een bepaalde familie die de boerderij bewoonde. De gegevens lopen door vanaf de vroegst vermelde bewoning tot ongeveer 1940 / 1950.
De dubbele bewoning van de zgn "kamers" aan de boerfderijen is hierin niet altijd opgenomen.

No. 1.:

De Wheem 8
te Zweeloo.

Huidige bewoners:
de fam. Wiersma.

is voor pastorie. Mogelijk hebben hier vanaf 1602 de eerste predikanten gewoond. *De gegevens vanaf 1811 tot plm. 1950, zijn uitgezocht door Hennie Koerts-Klingenberg en zijn afkomstig uit het gemeente-archief Zweeloo.*

De inkomsten van de predikant werden door hem betrokken uit de boerderij en verder kreeg hij jaarlijks van ieder gezin met een paard, een "voer turf" als beloning voor de lijkpreken.

In 1612 wordt dit erf genoemd: "Weming" In 1630 woont hier het predikantengezin van Wesselus Kannegieter; een huishouden van 8 personen.

In 1645 is er sprake van "De meijer op Weminge aan de pastorije toebehorende". Ook worden in dat zelfde jaar de afmetingen van de boerderij vermeld: "12 gebint en 23 voeten wijd", er staan dan bij de boerderij nog geen schuren. Omgerekend naar de huidige maatvoering had de boerderij toen een afmeting van plm. 35 m. lang en plm. 11 m. breed

Afgezien dat er geen schuren bij stonden, behoorde deze boerderij tot de drie langste boerderijen van het dorp Zweeloo. Omdat bij de andere twee wel schuren stonden, zullen die beide een forser aanzien hebben gehad.

In 1646 is er weer sprake van "De meijer op pastorijhuis Weminge", de predikant Kannegieter woont dan ergens anders in het dorp.

In 1654 woont hier "Hindrick op de Weme, meijer van de predicandt".

In 1672 is de bewoner Willem Oebels.

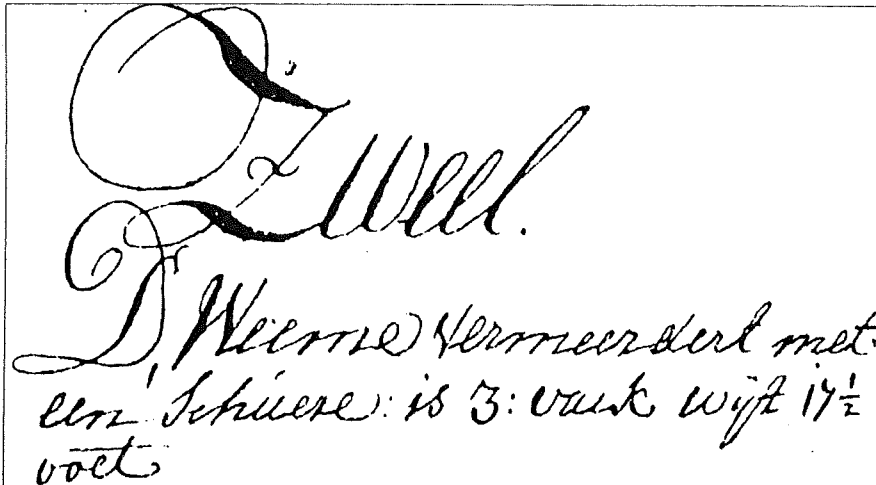
In 1691 en 1692: Jan Harmens.

In 1693 en 1694 wordt hier genoemd: "Willem op die Weeme", deze Willem heeft in 1694 "2 peerden".

In 1733 wonen hier Jan Beerents Weeming en Hendrikje Weeming.

In 1742 woont hier Jan Weeminge als 4- paards boer.

Tussen 1741 en 1748 wordt de boerderij uitgebreid met een schuur, groot 3 vak en 17,5 voet wijd; ongeveer 10 x 7 meter.

De Weeme vermeerderd met
een schuure: is 3: vak wijd 17½
voet

In 1754 wordt weer gesproken van: "de meijer op de Weem".

In 1764 woont hier Beerent Weminge

In 1764 woont hier Harmen Jansen.

In 1784 vinden we de vermelding: "De Weem Geert Berents"

In 1794 woont hier Luiken Jans als volle boer.

In 1797 woont hier Jan Geerts, 43 jaar.

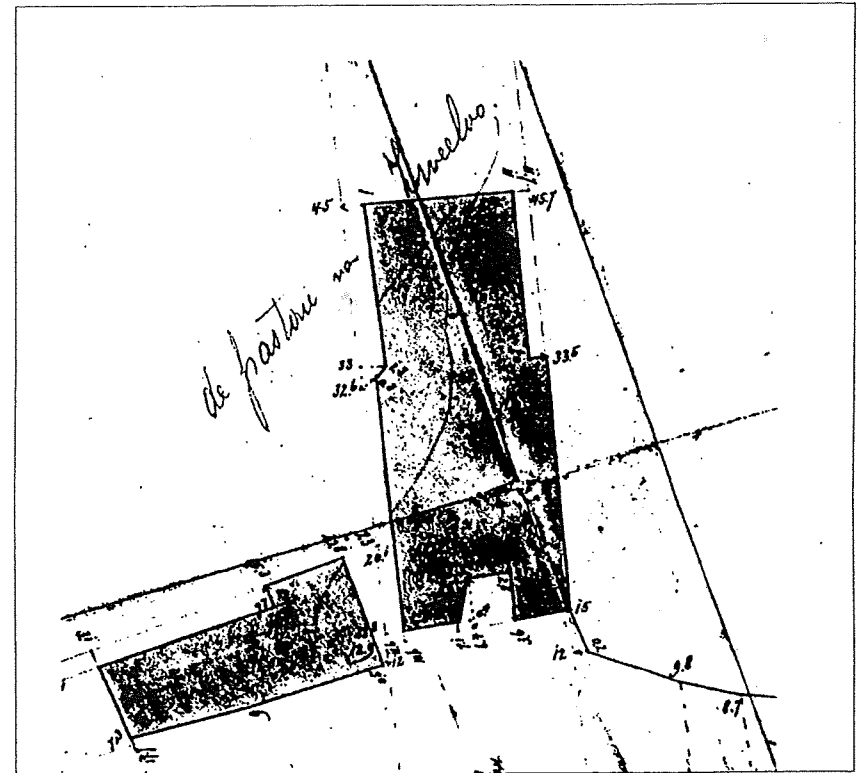
In 1797 woont hier Jan Strijks, 84 jaar.

In 1805 woont hier Klaas Meijnders; hij is vol boer en heeft 2 kinderen,
1 werkbode, 2 paarden, 6 hoornbeesten en 40 schapen.

In 1817 woont hier het gezin van Harm Hofman.

In 1832 woont hier het gezin van Berent Kamps en Henderkien Askes.

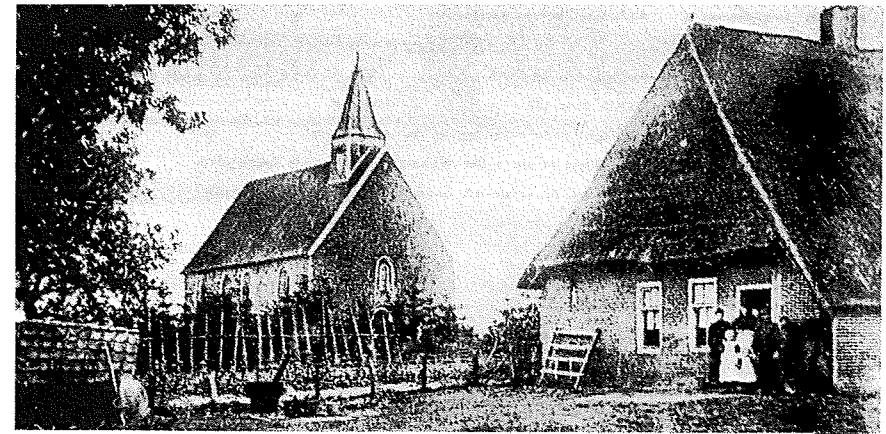
In 1845 woont hier het gezin van Jans Nijmeijer en Jantje Naber.

Kadastrale plattegrond van omstreeks 1870 van boerderij en schuur met de aanduiding "De pastorie van Zweeloo". Hierop is duidelijk de inspringende baander, de zgn. onderschoer te zien. In 1920 is deze gevel ingekort en daarmee is de onderschoer verdwenen.

Van 1893 tot 1896 woonden hier :

Naam	Geboren	Plaats	Overig
1. Gerhardes Vrieling	25-08-1836	Dalen	
2. Hendrikje Vrieling-Brinkman	08-02-1836	Oosterhesselen	Ovl. 11-07-1893
3. Harm Vrieling	08-11-1866	Dalen	Gehuwd met:
4. Albertje Hoekman	17-01-1870	Zweeloo	
5. Gerrit Vrieling	02-05-1872	Oosterhesselen	
6. Hendrik Vrieling	17-01-1876	Oosterhesselen	
7. Hendrik Vrieling	31-07-1893	Zweeloo	
8. Grietje Bekman	07-05-1877	Zweeloo	Dienstmeid

Van 1896 tot 1920 woonden hier :

Naam	Geboren	Plaats	Overig
1. Jan Brink	20-12-1858	Zwolle	Gehuwd met:
2. Margje Brink-Oosterhuis	05-07-1868	De Wijk	
3. Hendrik Brink	13-03-1868	Oosterhesselen	
4. Hendrikus Brink	09-03-1889	Havelte	
5. Hilligje Brink	24-06-1890	Havelte	
6. Grietje Brink	01-10-1892	Havelte	
7. Willemina Brink	11-10-1894	Ruinen	
8. Willem Brink	19-08-1896	Zweeloo	
9. Jan Brink	14-02-1899	Zweeloo	
10. Martinus Brink	10-11-1900	Zweeloo	
11. Margje Brink	30-06-1903	Zweeloo	
12. Jantje Brink	19-01-1908	Zweeloo	

Van 1865 tot 1890 woonden hier :

Naam	Geboren	Plaats	Overig
1. Gradus Wessels	07-03-1820	Sleen	Landbouwer
2. Hendrikkien Wessels-Epping	02-11-1819	Oosterhesselen	Vertrokken
3. Marchien Wessels	22-05-1846	Oosterhesselen	
4. Albertien Wessels	02-11-1848	Oosterhesselen	
5. Jantien Wessels	24-09-1851	Oosterhesselen	
6. Roelfien Wessels	14-12-1850	Oosterhesselen	
7. Albert Wessels	20-02-1856	Oosterhesselen	Gehuwd met Aaltje Ijdens
8. Roelof Wessels (broer)	13-06-1827	Sleen	
9. Jan Wessels (neef)	27-05-1869	Zweeloo	
10. A. Wessels	23-08-1871	Westerbork	
11. Aaltje Ijdens	11-06-1859	Zweeloo	Gehuwd met A Wessels
12. Gerhardus Wessels	03-05-1885	Zweeloo	Gezin naar Wezup
13. Hendrikje Wessels	05-05-1885	Zweeloo	Gezin naar Wezup
14. Hendrik Wessels	08-01-1887	Zweeloo	Gezin naar Wezup

Van 1890 tot 1893 woonden hier :

Naam	Geboren	Plaats	Overig
1. Albert Hogenkamp	03-02-1825	Steenwijkerwold	Landbouwer Ovl. 24-07-1892
2. Jan Hogenkamp	29-04-1859	Dwingeloo	Gehuwd met :
3. Susanna Hogenkamp-Keep	28-12-1859	Oosterhesselen	
4. Harm Hogenkamp	07-02-1850	Dwingeloo	
5. Jantje Hogenkamp	03-02-1874	Dwingeloo	
6. Jantje Hogenkamp	10-10-1888	Oosterhesselen	
7. Jan van Putten	22-10-1868	Westerbork	Boerenknecht
8. Gerh. Jac. Keep	12-01-1876	Oosterhesselen	Boerenknecht
9. Albert Hogenkamp	15-04-1890	Zweeloo	
10. Jan v.d. Werf	19-10-1877	Opsterland	Zonder beroep
11. Albert Heeling	22-06-1852	Westerbork	Knecht
12. Egbert Klinkhamer	17-03-1873	Westerbork	Knecht
13. Jan Hof	09-07-1879	Opsterland	Knecht

AANVRAGE OM VERGUNNING

VOOR HET

GEHEEL OF VOOR EEN GEDEELTE VERNIEUWEN VAN EEN GEBOUW.

Aan Heeren Burgemeester en Wethouders
der Gemeente *Zweeloo*

Geeft met verschuldigde eerbied te kennen

Heeren
Wethouders, wonende te *Zweeloo*

dat hi voornemens is, in de hoedanigheid van (1) *eigenaren*

de *de* aan (2) *Hoofdstraat* No. *3*

gelegen (3) *schuur* kadastraal bekend Gemeente

Sectie *G.*, No. *1490*, te vernieuwen, voor zoover

het betreft (4) *Schuur en omliggende*

dat het werk zal worden uitgevoerd door (5) *G. Voors.*

Reden, waarom hij uw College, onder overlegging der volgens art. 1 der
verordening voor deze Gemeente, bedoeld in art. 1 der Woningwet, vereischte bescheiden,
beleefdelijk verzoekt hem, ingevolge art. 5, eerste lid, onder a, der Woningwet, schriftelijke vergunning te verlenen tot voormelde vernieuwing.

't WELK DOENDE enz.,

den *2 Juli* 19*20*

L. Waarmala scheid. kerkweg

- (1) In te vullen: eigenaar, erfpachter, opstalier, architect, aannemer of werkbaas.
(2) In te vullen de straat, weg, markt, plein of gracht, waaraan het gebouw gelegen is.
(3) In te vullen: woonhuis, villa, winkel, pakhuis, schuur enz.
(4) In te vullen welk gedeelte van het gebouw vernieuwd zal worden.
(5) In te vullen den naam van dengene, die het werk maakt, indien dat een ander is dan de aanvrager.

M. N. No. 1771.

Van 1920 tot de jaren 50 woonden hier :

Naam	Geboren	Plaats	Overig
1. Hindrik Lanting			Ovl. 1956 91 jr
2. Albert Lanting			Ovl. 1957 70 jr
3. Roelfien Lanting- Alberts			Ovl 1972 83.jr
4. Hendrik Lanting			Ovl.
5. Geesje Lanting- Hulschbosch			Ovl.

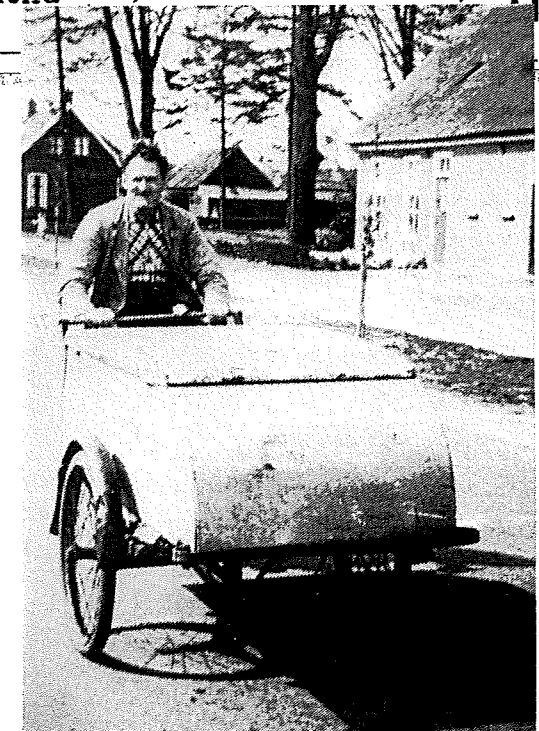
Wel fietste daar op de bakfiets deur Zweel?

B. J. KOOPMAN

AALDEN - ZWEELOO

Kruideniers- en Bakkerswaren

Beleefd aanbevelend

Waar moet dat heen Berend Jan ?

Waar moet het heen met onze middenstand ? Weer een winkel gesloten. Weer een venter van de weg. In een volgende uitgave hopen we terug te komen we op een van onze meest illustere middenstanders: kruideniersbedrijf **Koopman**